

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Bezpieczeństwa Narodowego

KBN.410.1.6.2026

Pani
płk Renata Niziołek
Dyrektor Generalny Służby Więziennej
Centralny Zarząd Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a, 02-521 Warszawa

Wystąpienie pokontrolne

**P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 37 -
Sprawiedliwość, w zakresie budżetu Więziennictwa**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Centralny Zarząd Służby Więziennej

ul. Rakowiecka 37a, 02-521 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej

płk Renata Niziołek, Dyrektor Generalny Służby Więziennej, od 13 maja 2025 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił:

płk dr Andrzej Pecka, Dyrektor Generalny Służby Więziennej, od 12 stycznia 2024 r. do 12 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 3-5)

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Bezpieczeństwa Narodowego

Kontroler

Mariusz Rycerski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KBN/43/2026 z dnia 16 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2025 r. Centralnego Zarządu Służby Więziennej (CZSW) pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2025 r. w części 37 - Sprawiedliwość, w zakresie budżetu Więziennictwa.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na ocenę ogólną złożyły się pozytywne oceny cząstkowe dotyczące wydatków budżetu państwa, budżetu środków europejskich oraz sprawozdawczości. W wyniku kontroli 28,9% wydatków budżetu państwa zrealizowanych przez CZSW (dysponenta III stopnia), na łączną kwotę 57 468,9 tys. zł (0,6% zrealizowanych wydatków budżetu Więziennictwa) oraz 19,7% wydatków tego dysponenta z budżetu środków europejskich w łącznej kwocie 527,5 tys. zł (2,1% wydatków budżetu środków europejskich Więziennictwa) stwierdzono, że wydatki te były ujęte w planie finansowym CZSW, dokonywane w terminach wynikających z umów, a dokumenty finansowo-księgowe spełniały wymogi obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz wewnętrznych regulacji jednostki. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje prawidłowość sporządzania przez kontrolowaną jednostkę sprawozdań budżetowych oraz w zakresie operacji finansowych. Roczne sprawozdania budżetowe za 2025 r. oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2025 r. zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a wykazane w nich kwoty zgodne były z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

1. Wydatki

1.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w 2025 r. wydatki SW wyniosły 9 056 985,4 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

W wyniku dokonanych w ciągu roku budżetowego zmian, wydatki zwiększono o 78 972,7 tys. zł, tj. 0,9%. Wydatki SW w porównaniu do 2024 r. były wyższe o 541 822,2 tys. zł, tj. o 6,4%.

(akta kontroli str. 10; 19-23)

Grupy ekonomiczne wydatków

Analiza porównawcza wydatków budżetowych SW zrealizowanych w 2025 r. w stosunku do wydatków roku poprzedniego, wg grup ekonomicznych określonych w art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, wykazała, że:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 3 520 518,2 tys. zł (100% planu i 38,9% całości zrealizowanych wydatków), stanowiły 112,7% tych wydatków poniesionych w 2024 r. (3 122 985 tys. zł),
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 5 325 636,5 tys. zł (100% planu i 58,8% całości zrealizowanych wydatków), stanowiły 108,5% tych wydatków poniesionych w 2024 r. (4 908 351,8 tys. zł),
- wydatki majątkowe – 206 727 tys. zł (100% planu i 2,3% całości zrealizowanych wydatków), stanowiły 39,5% tych wydatków poniesionych w 2024 r. (10 393,3 tys. zł),
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 4 103,6 tys. zł (78% planu i 0,05% całości zrealizowanych wydatków), stanowiły 108,5% tych wydatków poniesionych w 2024 r. (4 908 351,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 13)

W 2025 r. w strukturze wydatków CZSW według grup ekonomicznych dominowały wydatki bieżące, w kwocie 154 216,1 tys. zł, co stanowiło 77,6% wydatków ogółem i 99,9% planu po zmianach. Wydatki majątkowe (38 893,8 tys. zł) stanowiły 19,6% łącznych wydatków i 100% planu po zmianach. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE (566,7 tys. zł) stanowiły 0,3% łącznych wydatków i 100% planu po zmianach. Świadczenia na rzecz osób fizycznych (5 155,2 tys. zł) stanowiły 2,6% łącznych wydatków i 100% planu po zmianach.

(akta kontroli str. 73)

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę częściową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych lub ufp.

Świadczenia

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w SW wyniosły 3 520 518,2 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i w porównaniu do 2024 r. (3 122 985 tys. zł), były większe o 12,7%.

Świadczenia dysponenta III stopnia na rzecz osób fizycznych w 2025 r. wyniosły 5 155,2 tys. zł. (100% planu po zmianach) i były one wyższe od wydatków w 2024 r. o 2 398,00 tys. zł, tj. o 87%; Zwiększenie wydatków w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych w 2025 r. w porównaniu z 2024 r. było konsekwencją wejścia w życie ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw⁵, wprowadzającej regulacje w zakresie wypłaty świadczenia mieszkaniowego dla funkcjonariuszy. W 2025 r. na ten cel CZSW, jako dysponent środków III stopnia, wydatkował kwotę 2 909 tys. zł.

(akta kontroli str. 13; 73; 190-195)

Wydatki bieżące

Przeciętne zatrudnienie w SW w 2025 r. wyniosło 29 021 osób (w 2024 r. – 28 475 osób), z tego:

- 27 189 funkcjonariuszy (status zatrudnienia 10⁶), w 2024 r. 26 654, tj. o więcej 535 (2%) niż w 2024 r.,
- 1 613 osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń (status zatrudnienia 01), w 2024 r. – 1 602 osoby, to jest więcej o 11 osób (0,7%) niż w 2024 r.,
- 219 osób nauczyciele (status zatrudnienia 14), w 2024 r. – 219 osób.

Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 3 429 326,3 tys. zł. Były one o 302 723,6 tys. zł (o 9,7%) wyższe niż w 2024 r. oraz o 1 331,4 tys. zł (4,4%) niższe od ujętych w planie po zmianach.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 9 847 tys. zł i w porównaniu do 2024 r. było wyższe o 7,6%.

(akta kontroli str. 14; 16)

Przeciętne zatrudnienie u dysponenta III stopnia wynosiło 518,5 etatu i w porównaniu do 2024 r. było wyższe o 4,5 etatu. Wydatki na wynagrodzenia sfinansowane w ramach planu finansowego dysponenta III stopnia wyniosły 83 286,1 tys. zł i nie przekroczyły określonego limitu wynoszącego 83 286,7 tys. zł (100% wykonania). Były one wyższe niż w 2024 r. o 5 432,5 tys. zł, tj. o 7%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 13 387 tys. zł i w porównaniu do 2024 r. było wyższe o 6%. W 2025 r. łączna kwota nagród wypłaconych w CZSW wyniosła 2 482,61 tys. zł i była o 26% niższa niż w roku poprzednim. Średnia kwota nagrody wyniosła 4,8 tys. zł rocznie.

(akta kontroli str. 44; 58)

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe SW w 2025 r. kształtowały się na poziomie 206 727 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach.

Wydatki majątkowe CZSW wyniosły 38 893,8 tys. zł (100% planu po zmianach) i były one większe o 45,9% od wydatków z 2024 r. W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych na 2025 r. zaplanowano 49 657 tys. zł na wydatki majątkowe obejmujące realizację 67 zadań. W

⁵ Dz. U. poz. 1823.

⁶ Status zatrudnienia określony w zał. 36, § 16 pkt 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 133, ze zm.).

2025 r. dwa zadania o łącznej wartości 3 221 tys. zł przeniesiono na następny rok i odstąpiono od realizacji czterech zaplanowanych zadań:

- a) zakup autobusu – mikrobusu (do 21 osób) – 802 tys. zł, środki finansowe zostały przekazane na doposażenie Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Olszanicy z uwagi na znaczne wyeksploatowanie posiadanych tam środków transportu. Konieczna była wymiana zużytych pojazdów w celu zabezpieczenia potrzeb szkoleniowych funkcjonariuszy SW.
- b) zakup Load Balancer (równoważnik obciążenia) – 759 tys. zł, po szczegółowej weryfikacji okresu gwarantowanego wsparcia wystarczający okazał się zakup samej subskrypcji do użytkowanych urządzeń, w związku z tym odstąpiono od zakupu nowych urządzeń;
- c) modernizacja systemu Centralnej Bazy Danych Osób Pozbawionych Wolności (CBDOPW) – 8 441 tys. zł, zadanie nie zostało zrealizowane w związku z przedłużającą się i złożoną procedurą przetargową dotyczącą rozwoju i modernizacji systemu CBDOPW, w tym z wnoszeniem przez wykonawców środków ochrony prawnej do Krajowej Izby Odwoławczej;
- d) modyfikacja SI „Emeryt” w zakresie wdrożenia usługi legitymacji emeryta/rencisty w aplikacji mObywatel – 160 tys. zł, realizacja tego zadania nie była możliwa z uwagi na przedłużające się prace legislacyjne związane z funkcjonowaniem aplikacji mObywatel.

Wydatki majątkowe zostały poniesione na realizację zadań statutowych i miały na celu poprawę jakości i efektywności realizowanych zadań, w szczególności poprawę bezpieczeństwa jednostek organizacyjnych SW, możliwości utrzymania i podnoszenie umiejętności strzeleckich funkcjonariuszy (zakup mobilnych strzelnic kontenerowych – 3 szt), odnowienie taboru samochodowego wykorzystywanego do realizacji zadań transportowych, w tym konwojowania osadzonych i obsługi Zespołów Terenowych Dozoru Elektronicznego (pojazd specjalny – więźniarka – 11 szt., pojazd specjalny operacyjno-konwojowy – 20 szt., samochód osobowy – SDE – 14 szt., samochód osobowy - 5 miejscowy – 2 szt.), modernizacji systemów informatycznych, łączności i zabezpieczeń elektronicznych oraz infrastruktury Centralnej Serwerowni SW, w tym rozwoju systemu CBDOPW.

(akta kontroli str. 185-189)

Zobowiązania

Zobowiązania (niewymagalne) budżetu państwa w SW na koniec 2025 r. wyniosły 341 446,3 tys. zł i stanowiły 3,8% zrealizowanych wydatków. Związane były przede wszystkim z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wraz z pochodnymi oraz opłatami za media oraz pozostałymi bieżącymi zakupami towarów i usług, których termin płatności przypadał w kolejnym roku. Zobowiązania (niewymagalne) dysponenta środków budżetu państwa III stopnia na koniec 2025 r. wyniosły 6 670,3 tys. zł i były zgodne z prowadzoną ewidencją finansowo księgową. Dotyczyły przede wszystkim wypłaty dodatkowego uposażenia rocznego funkcjonariuszy (4 182,5 tys. zł), dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników wraz z pochodnymi (2 181,1 tys. zł) oraz pozostałych bieżących zakupów towarów i usług, których termin płatności przypadał w kolejnym roku (306,7 tys. zł). Nie wystąpiły również przypadki naliczania i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 15; 25; 46-47)

Wyniki szczegółowego badania wydatków

Rezerwy celowe

Ze środków pozyskanych w 2025 r. z rezerw celowych budżetu państwa, wydatkowano łącznie 4 843,1 tys. zł z przeznaczeniem na:

- a) 1 413,7 tys. zł⁷ na sfinansowanie skutków podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości (poz. 29). Wykorzystano 98,6% przyznanych środków,
- b) 3 429,4 tys. zł (poz. 59) na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych na demontaż i unieszkodliwienie azbestu z magazynu podręcznego w Jastrzębiu Zdroju (2 tys. zł); przebudowę systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Zakładu Karnego w Wojkowicach (907,6 tys. zł) i przebudowę sieci przesyłowych CO i CWU zasilających obiekty tego ZK (2 019,8 tys. zł) oraz termomodernizację pawilonu mieszkalnego oraz budynku administracyjnego w oddziale mieszkalnym w ZK w Tarnowie (500 tys. zł). Wykorzystano 100% przyznanych środków.

Szczegółowe badanie NIK w zakresie rozdysponowania przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej (dalej DG SW) środków z dwóch rezerw celowych o wartości ogółem 4 843,1 tys. zł wykazało, że:

- wnioskowanie o środki z rezerw celowych wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe,
- w każdym przypadku po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu planu wydatków, wprowadzono zmiany w planie finansowym SW na rok 2025,
- środki otrzymane z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem,
- poziom wykorzystania środków pochodzących z poszczególnych rezerw celowych wyniósł 100% w poz. 59 i 98,6% w poz. 29.

(akta kontroli str. 74-98)

Blokady wydatków

Minister Sprawiedliwości, jako dysponent części budżetowej 37, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp podjął 5 decyzji blokujących⁸ planowane na 2025 r. wydatki w łącznej kwocie oszczędności 1 171,6 tys. zł, co stanowiło 0,01% planu po zwiększeniu limitu wydatków. Szczegółowe badanie decyzji o blokowaniu wydatków przeprowadzone na 100% wartości dokonanych blokad wykazało, że:

- blokad dokonano na podstawie umotywowanych wniosków jednostek,
- wnioski o blokadę oraz decyzje dysponenta o blokadzie zaplanowanych wydatków zostały wprowadzone do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR (dalej: TREZOR),
- decyzje o blokowaniu wydatków Minister Sprawiedliwości (MS) podejmował niezwłocznie, liczba dni, które upłynęły od powzięcia informacji, że dany wydatek nie będzie realizowany do momentu decyzji o dokonaniu blokady wynosiła średnio jeden dzień,
- liczba dni, która upłynęła od podjęcia decyzji o zablokowaniu wydatków do dnia wpisania do systemu TREZOR wynosiła średnio jeden dzień,

⁷ Decyzje Ministra Finansów nr MF/FS2.4143.3.9.2025.MF.1950 z 9.05.2025 r., korekta MF/FS2.4143.3.9.2025.MF.1950.K01

⁸ W dniach: 20 listopada, 1; 5; 17 i 30 grudnia 2025 r.

- w jednym przypadku decyzja dotyczyła zablokowania środków przyznanych z rezerwy celowej (poz. 29) na kwotę 18,9 tys. zł. Blokady dokonano w związku z niewykorzystaniem środków przeznaczonych na sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez MS oraz przyspieszenia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

(akta kontroli str. 141-164)

Badanie wydatków bieżących i majątkowych dysponenta środków budżetu państwa III stopnia (CZSW)

Szczegółowym badaniem NIK objęła realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 57 468,9 tys. zł, stanowiących 28,9% wydatków CZSW obejmujących 36 dowodów księgowych. Wydatki w kwocie 18 422,6 tys. zł (tj. 32,1% próby) wytypowano do kontroli w sposób losowy, a w kwocie 39 046,2 tys. zł (tj. 66,5%) wybrano w sposób celowy. Próba losowa została wybrana metodą monetarną MUS⁹, na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym w ramach pozostałych grup ekonomicznych (wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe o wartości powyżej 1 tys. zł, spośród zapisów księgowych za okres 12 miesięcy 2025 r. na ogólną kwotę 99 616,8 tys. zł. Realizacja objętych badaniem wydatków była zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w art. 44 ust. 3 ufp, tj. wydatki były celowe, zostały rzetelnie skalkulowane i zaplanowane, nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności. Badanie wykazało również, że zakupione przez CZSW środki trwałe prawidłowo ujęto w ewidencji środków trwałych i poprawnie sklasyfikowano, tj. zaliczono do właściwej kategorii, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)¹⁰. Przy wydatkach związanych z nabyciem środków trwałych dokonywano weryfikacji prawidłowości ich realizacji, a dokumenty zakupu podlegały kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej, m.in. w zakresie kompletności dokumentacji, zgodności z zamówieniem oraz prawidłowości ustalenia daty rozpoczęcia eksploatacji środka trwałego. Zakupione urządzenia zostały niezwłocznie przekazane do użytkowania. Zadania inwestycyjne (związane z zapewnieniem funkcjonowania CZSW) zostały zrealizowane - roboty i dostawy protokolarnie odebrano.

(akta kontroli str. 38-40)

Badanie wydatków budżetu państwa na szkolenia

Zagadnienia dotyczące kształcenia funkcjonariuszy i pracowników SW, w tym również funkcjonariuszy i pracowników pełniących służbę lub zatrudnionych w CZSW, zostały uregulowane m.in. w rozdziale 6a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej¹¹ oraz w zarządzeniu nr 8/2012 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej w ramach doskonalenia zewnętrznego. Zgodnie z art. 29 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy¹², pracodawca jest zobowiązany do przekazania pracownikowi informacji o podstawowych

⁹ MUS – (ang. *Monetary Unit Sampling*) metoda doboru na podstawie jednostki monetarnej z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁰ Dz. U. poz. 1864.

¹¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1750, ze zm. Dalej: ustawa o SW.

¹² Dz. U. z 2025 r. poz. 277, ze zm. Dalej: Kp.

warunkach zatrudnienia. W CZSW informacja ta, sporządzana była równocześnie z zawarciem umowy o pracę, i obejmowała również zagadnienia dotyczące uprawnień pracownika w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym prawa do szkoleń. Pracownicy zapoznawali się z przedmiotową informacją najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy.

W okresie objętym kontrolą z budżetu Centralnego Zarządu Służby Więziennej sfinansowano 61 szkoleń zewnętrznych na łączną kwotę 348,7 tys. zł dla 2 078 funkcjonariuszy i pracowników. Prawidłowość wykorzystania środków wydatkowanych na finansowanie szkoleń zbadano na podstawie 5 szkoleń/kursów/studiów podyplomowych o łącznej wartości 37,5 tys. zł (10,7% wydatków na szkolenia zewnętrznych sfinansowane z budżetu CZSW w 2025 r.), w których udział wzięło 1 741 funkcjonariuszy i pracowników SW. Wszyscy pracownicy i funkcjonariusze, którzy ukończyli szkolenia w ramach umów zawartych z DG SW pozostawali zatrudnieni w SW. Zakres szkoleń, w tym liczba uczestników oraz godziny i tematy szkoleń, odpowiadał warunkom określonym umowie i został zrealizowany w zaplanowanym okresie. Zapłaty za szkolenia dokonano na podstawie wystawionych przez wykonawców szkolenia faktur w kwotach równych kosztom realizacji wnioskowanych o dofinansowanie szkoleń. Do dokumentacji załączono wykazy osób, które ukończyły szkolenia oraz dokumenty potwierdzające nabycie przez te osoby umiejętności zawodowych, tj. certyfikaty/dyplomy oraz zaświadczenia ukończenia szkolenia/kursu/studiów podyplomowych.

(akta kontroli str. 227-322)

Ekwiwalent za urlop wypoczynkowy

W 2025 r. w CZSW z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy 24 osobom wypłacono 603,9 tys. zł. W CZSW przeprowadzano analizy stanu wykorzystania urlopów wypoczynkowych. Wpłaty ekwiwalentu nastąpiły w związku z koniecznością wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 151 ust. 1 ustawy o SW lub art. 171 § 1 Kp, w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu ustania stosunku służbowego, czy też rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Brak zobowiązania 6 funkcjonariuszy do wykorzystania urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia pozostawał w bezpośrednim związku z treścią orzeczeń wydanych przez właściwe komisje lekarskie, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji dotyczących ustania stosunku służbowego.

(akta kontroli str. 40)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2025 r.¹³ wydatki budżetu środków europejskich zostały ustalone w wysokości 24 637 tys. zł z przeznaczeniem na realizację 3 programów operacyjnych. W trakcie roku limit wydatków budżetu środków europejskich został zwiększony na podstawie decyzji Ministra Finansów per saldo o 203 tys. zł, tj. o 0,8% w odniesieniu do kwoty planowanej w ustawie

¹³ Ustawa budżetowa na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r. (Dz. U. poz. 63).

budżetowej, do wysokości 24 840 tys. zł. Zrealizowane przez SW w 2025 r. wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 19 378,5 tys. zł, co stanowiło 78% planu po zmianach i w porównaniu do 2024 r. były niższe o 38 278,8 tys. zł, tj. o 66,4%.

Wydatki budżetu środków europejskich w CZSW (dysponent III stopnia) wyniosły 2 681,6 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach (2 689,50 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2024 r. (287,7 tys. zł) zwiększyły się o 2 398 tys. zł, tj. o 832%.

Z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 przeznaczono kwotę 2 675,5 tys. zł, na realizację projektu pn. „Kompleksowe działania szkoleniowo-aktywizacyjne mające na celu przygotowanie osób odbywających karę pozbawienia wolności do skutecznego powrotu na rynek pracy i do społeczeństwa po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności”. W 2025 r. na poziomie CZSW uregulowano płatności w zakresie wszystkich zawartych umów w związku z realizacją przetargu na dostawę sprzętu i wyposażenia niezbędnego do utworzenia sal komputerowych, w lipcu 2025 r. dostarczono meble (biurka oraz krzesła) i w sierpniu 2025 r. wyposażenie informatyczne (szafy, przełączniki, okablowanie).

W 2025 r. w ramach projektu pn.: „Skill sharing in the field of Corrections” finansowanego ze środków Funduszu Współpracy Dwustronnej w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego funkcjonariusze i pracownicy Służby Więziennej uczestniczyli w wizytach studyjnych i konferencjach międzynarodowych w Norwegii, Irlandii, Tajlandii i Portugalii, poświęconych wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk w obszarze penitencjarnym.

(akta kontroli str. 29-37; 53-55; 59-61)

Szczegółowemu badaniu poddano wydatki budżetu środków europejskich na łączną kwotę 527,5 tys. zł, co stanowiło 19,7% wydatków budżetu środków europejskich poniesionych w CZSW w 2025 r. Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, zgodnie z założeniami w planie finansowym. Zostały one przeznaczone na cele lub zadania określone w umowach o dofinansowanie, tj. na dostawę sprzętu i wyposażenia niezbędnego do utworzenia sal komputerowych w projekcie pn.: „Kompleksowe działania szkoleniowo-aktywizacyjne mające na celu przygotowanie osób odbywających karę pozbawienia wolności do skutecznego powrotu na rynek pracy i do społeczeństwa” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

(akta kontroli str. 165-184)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2025 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatków dokonano w sposób celowy i gospodarny, z zachowaniem zasad określonych w ustawie o finansach publicznych. Ich realizacja służyła osiągnięciu zaplanowanych celów i była zgodna z zawartymi umowami.

2 Sprawozdawczość

2.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2025 r. przez DG SW i sprawozdań jednostkowych CZSW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2025 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez DG SW na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania sporządzono prawidłowo pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym, a dane w nich ujęte były zgodne z zapisami wynikającymi z prowadzonej przez jednostkę ewidencji księgowej. Wartości wykazane w sprawozdaniach odpowiadały danym wynikającym z ksiąg rachunkowych oraz dokumentów źródłowych stanowiących podstawę ich sporządzenia.

(akta kontroli str. 16-37; 48-61)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Roczne sprawozdania budżetowe za 2025 r. oraz kwartalne sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2025 r. zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a wykazane w nich kwoty zgodne były z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, dnia 17 marca 2026 r.

Kontroler
Doradca ekonomiczny
Mariusz Rycerski

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Bezpieczeństwa Narodowego
p.o. Dyrektor Departamentu
Tomasz Sordyl

/podpisano elektronicznie/

¹⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, ze zm.). w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.